

**Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika
w Brzesku**

**PROCEDURY ZAPEWNIENIA BEZPIECZNEGO POBYTU
UCZNIÓW W SZKOLE**

BEZPIECZNA SZKOŁA

Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa:

fizycznego, psychicznego i zdrowotnego oraz cyfrowego uczniów.

opracowane z uwzględnieniem wytycznych MEN

i Kuratorium Oświaty w Krakowie

pod hasłem „Edukacja dla bezpieczeństwa”,

obowiązujące w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Brzesku.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA KWESTIE BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE

W KONTEKŚCIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH

Odpowiedzialność – wymiar prawny

Odpowiedzialność – wymiar moralny

kwiecień, 2022 r.

REKOMENDACJE DLA DZIAŁAŃ SZKOŁY:

- 1) należy monitorować tereny przyległe, zwrócić szczególną uwagę na osoby poruszające się w otoczeniu szkoły/placówki, obserwujące szkołę/placówkę, wchodzące na jej teren lub często pojawiające się w okolicy szkoły;
- 2) należy zwracać uwagę na nietypowe przedmioty pozostawione w okolicy szkoły lub pojazdy zaparkowane w nietypowych miejscach lub o szczególnych cechach – bez tablic rejestracyjnych, świadczące o dużym wyeksploatowaniu, auta dostawcze lub nienależące do pracowników szkoły, rodziców (pozostawione na dłuższy czas bez opieki);
- 3) należy monitorować wejście do budynku, zweryfikować osoby wchodzące do budynku – zwłaszcza niezwiązane z codziennym życiem szkoły i nie dopuszczać do ich swobodnego poruszania się po terenie szkoły;
- 4) nie należy pozostawiać otwartych drzwi do budynku szkoły, szczególnie tych, które nie podlegają monitorowaniu i/lub bezpośredniej kontroli pracownika szkoły;
- 5) nie należy wpuszczać bez weryfikacji osób na teren szkoły;
- 6) należy prowadzić książkę wejść i wyjść, zwłaszcza osób niezwiązanych bezpośrednio ze szkołą;
- 7) należy sprawować stały nadzór przy wejściu do budynku szkoły.
- 8) należy opracować/dopracować system alarmowania. System alarmowy na wypadek „barykadowania” – konieczności pozostania w pomieszczeniach, klasach powinien wyraźnie odróżniać się od systemu alarmowania na wypadek ewakuacji. Informacje o obowiązującym systemie alarmowym w placówce należy udostępnić uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły w dostępnych miejscach;
- 9) należy prowadzić ćwiczenia praktyczne z użyciem sygnałów alarmowych na wypadek ewakuacji oraz na wypadek konieczności pozostania w pomieszczeniach
- 10) Należy zapoznać wszystkich uczniów i pracowników szkoły z lokalizacją wszystkich wyjść ewakuacyjnych, zadbać o drożność wyjść ewakuacyjnych oraz umieszczanie kluczy w ich sąsiedztwie.

Sygnaly, na które należy zwrócić szczególną uwagę:

- 1) fałszywe alarmy o podłożeniu bomby (rozpoznanie systemu)
- 2) próby wejścia do szkoły pod błahym powodem (rozpoznanie systemu)
- 3) podrzucania paczek lub toreb bez podejrzanych substancji wewnątrz (rozpoznanie systemu)
- 4) częste loty dronów nad szkołą (rozpoznanie celu)

- 5) robienie zdjęć ze szkołą w tle (rozpoznanie celu)
- 6) indagacja uczniów na tematy związane w szkołą (rozpoznanie celu)
- 7) ataki hackerskie (rozpoznanie celu)
- 8) samochody, a zwłaszcza furgonetki, parkujące w miejscach nietypowych (rozpoznanie systemu)
- 9) nietypowe i rzucające się w oczy zachowanie osób
- 10) pozostawione bez opieki przedmioty: paczki, torby, pakunki
- 11) pojawienie się osób interesujących się szkołą
- 12) pojazdy bez rejestracji lub z widocznymi śladami włamania
- 13) młodzież, której odzież może maskować duże przedmioty
- 14) szczególne zainteresowanie uczniów militariami
- 15) informacje od uczniów o nieformalnych grupach/klubach
- 16) uczniowie wykluczeni z grupy
- 17) inne sytuacje odmiennie od typowych w otoczeniu szkoły.

W celu zapewnienia sprawnej organizacji pracy oraz zapewnienia bezpiecznego pobytu dziecka na terenie szkoły, stosuje się procedury dotyczące:

I. PROCEDURY PRZEBYWANIA W BUDYNKU SZKOŁY.

1. Przebywanie osób postronnych w budynku szkoły podlega kontroli wszystkich pracowników szkoły.
2. W przypadku obcej osoby w szkole interesujemy się, „kogo i czego szuka”.
3. Rodzice przyprowadzający dzieci do szkoły pozostawiają je przed wejściem do szkoły.
4. W czasie zajęć lekcyjnych i przerw rodzice nie wchodzą na teren szkoły (dopuszcza się tylko w wyjątkowych sytuacjach- rodzic wówczas zobowiązany jest zgłosić się na portierni, określić cel wizyty, wpisać się do zeszytu osób odwiedzających szkołę).

II. PROCEDURY ROZPOCZYNANIA I ZAKOŃCZENIA ZAJĘĆ SZKOLNYCH.

1. Uczniowie przychodzą do szkoły nie wcześniej niż 20 minut przed rozpoczęciem zajęć lekcyjnych i udają się do swojej sali. Uczniowie rozpoczynający zajęcia później udają się na świetlicę szkolną i tam zostają wpisani do dziennika obecności.
2. Uczniowie podczas pobytu w szkole są pod stałą opieką nauczycieli i innych pracowników szkoły.
3. Rodzice/prawni opiekunowie, którzy nie mogą osobiście odebrać dziecka ze szkoły, zobowiązani są do przekazania nauczycielowi informacji w formie pisemnej w dzienniku elektronicznym Librus (w nagłych przypadkach telefonicznie lub osobiście), kto w danym dniu zabierze dziecko ze szkoły. Zgłaszają tę sytuację wychowawcy klasy oraz (jeśli dziecko korzysta ze świetlicy) także nauczycielowi świetlicy. Dotyczy to uczniów 7- letnich.
4. Po zakończonych zajęciach uczniowie klas I-III sprowadzani są do szatni przez nauczyciela mającego z nimi ostatnią lekcję i czekają, aż ostatni uczeń opuści szkołę lub/i zostanie odebrany przez rodzica/prawnego opiekuna/wskazaną osobę.

III. PROCEDURY ORGANIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH.

1. Czas zajęć lekcyjnych trwa od początku pierwszej lekcji do końca ostatniej, zgodnie z planem zajęć uczniów.
2. Dzwonek rozpoczyna i kończy zajęcia lekcyjne. Przerwy między lekcjami w klasach I-III ustala nauczyciel.
3. Uczniowie pozostają w szkole w czasie trwania ich zajęć lekcyjnych, nie wolno im samowolnie oddalać się poza jej teren.

4. W przypadku, gdy uczeń chce wyjść do toalety w czasie lekcji zwracamy uwagę na częstotliwość wychodzenia ucznia, obserwujemy wyjście ucznia przez uchylone drzwi, informujemy, że przerwa jest przeznaczona do tego celu.
5. Nauczyciel na każdej lekcji sprawdza listę obecności, zaznacza nieobecności i na bieżąco notuje spóźnienia w dzienniku Librus.
6. Uczeń jest poinformowany o planowanych zmianach w planie lekcji przez wychowawcę lub innych nauczycieli w formie ustnej oraz zapisuje tę informację w dzienniku Librus.
7. Wszystkie dodatkowe imprezy szkolne wykraczające poza planowanymi godzinami dydaktycznymi wymagają pisemnej zgody rodziców/prawnych opiekunów i są odnotowywane w dzienniku Librus.
8. Wycieczki szkolne zgłaszamy najpóźniej 3 dni przed planowaną wycieczką, rozbudowujemy harmonogram wycieczki, podajemy cele dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze. Wpisujemy informacje w dzienniku Librus.
9. Spacery i wyjścia poza bramę szkolną odnotowujemy w dzienniku Librus i w zeszytce wyjść.
10. Zabronione jest opuszczanie budynku szkoły w czasie przerw bez zgody nauczyciela.
11. Uczniowie, którzy samowolnie opuszczają budynek podlegają karom zgodnie ze statutem szkoły.
12. Uczniowie klas I-III mogą korzystać ze świetlicy szkolnej po uprzednim zgłoszeniu dziecka przez rodziców i wypełnieniu odpowiednich formularzy. Starsi uczniowie korzystają ze świetlicy w godzinach pracy i zgodnie z jej regulaminem.
13. Pracę świetlicy szkolnej szczegółowo określa regulamin świetlicy.
14. Rodzic mający sprawę do swojego dziecka lub nauczyciela nie wchodzi do klasy, lecz czeka pod salą do zakończenia lekcji (dotyczy to czasu poza pandemią i związanymi z nią obostrzeniami).

IV. PROCEDURY SPRAWOWANIA OPIEKI NAD DZIECKIEM W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH.

1. W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel) szkoła może zapewnić opiekę uczniom zgodnie z harmonogramem dyżurów nauczycieli.
2. W tym dniu prowadzone są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze.
3. Obecność ucznia odnotowana jest w dzienniku zajęć pozalekcyjnych nauczyciela pełniącego dyżur.

V. PROCEDURY ODBIERANIA DZIECKA ZE SZKOŁY PO LEKCJACH I ZAJĘCIACH POZALEKCYJNYCH I PROWADZENIA DOKUMENTACJI Z TYM ZWIĄZANEJ.

1. Wychowawcy klas uczniów 6-7-letnich w dniu rozpoczęcia roku szkolnego informują rodziców o obowiązku sprawowania opieki nad dzieckiem w drodze do szkoły i ze szkoły, a także o konieczności złożenia oświadczeń informujących, kto będzie je odbierał ze szkoły. Informacje zostają zapisane w dzienniku Librus.
2. Wychowawca zbiera od rodziców oświadczenia w pierwszych dniach nauki i informuje innych nauczycieli uczących w danej klasie o osobach uprawnionych do odbierania dziecka.
3. Po upływie września rodzice uczniów, którzy ukończyli 7 lat mogą podjąć decyzję o samodzielny powrocie dziecka do domu, biorąc tym samym całkowitą odpowiedzialność za jego bezpieczeństwo w drodze do domu. Postępowanie to jest zgodne z przepisami o Ruchu Drogowym, które mówią, że dziecko po ukończeniu 7 lat może samo poruszać się po drodze. Rodzice na piśmie oraz w dzienniku Librus wyrażają zgodę na samodzielne powroty dziecka do domu.
4. Wychowawca gromadzi oświadczenia (oraz dba by wszystkie dokumenty były również wpisane w dzienniku elektronicznym Librus) i przechowuje je w teczce wychowawcy do końca roku szkolnego.
5. Wychowawca umieszcza nazwiska dzieci w dzienniku Librus i informuje nauczycieli prowadzących ostatnią lekcję.
6. W przypadku organizowania imprez szkolnych- pozalekcyjnych, rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani są do zapewnienia opieki nad dziećmi w drodze do szkoły i ze szkoły do domu.

VI. PROCEDURY ORGANIZACJI PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH I DYŻURÓW NAUCZYCIELI.

Obowiązki nauczyciela.

1. Nauczyciel niezwłocznie po dzwonku na przerwę rozpoczyna dyżur w wyznaczonym miejscu zgodnie z przyjętym harmonogramem i opuszcza je wraz z dzwonkiem na lekcje.
2. Nadzorem nauczycieli oraz innych pracowników szkoły objęte są: parter, korytarz na I, II, III piętrze, schody, szatnie, sanitariaty, stołówka oraz część budynku, w której znajduje się sala gimnastyczna, pomieszczenia przebieralni na krytej pływalni.
3. W trakcie pełnienia dyżuru zajmuje miejsca umożliwiające mu ogarnięcie wzrokiem całego terenu dyżurowania.
4. W miarę możliwości stara się eliminować sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu uczniów, wydaje polecenia oraz egzekwuje ich wykonanie przez uczniów.

5. Obowiązkowo i natychmiast zgłasza dyrektorowi szkoły lub innym pracownikom zauważone zagrożenie, którego nie jest w stanie sam usunąć lub zabezpieczyć.
6. Zawiadamia dyrektora szkoły o mających miejsce podczas dyżuru zniszczeniach mienia szkolnego lub innych zdarzeniach zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów oraz pracowników szkoły.
7. W miarę możliwości ustala winnego dokonania zniszczenia mienia szkolnego (okno, drzwi, gazetki, obrazy, itp.) i powiadamia o tym fakcie wychowawcę i dyrektora szkoły.
8. Jeśli zdarzył się wypadek na terenie szkoły podczas pełnienia dyżuru w wyniku, którego uczeń stracił przytomność lub ma silne dolegliwości bólowe nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą określoną w punkcie XIII.
9. Zgłasza wychowawcy niewłaściwe zachowanie podopiecznych w czasie przerwy.
10. Nauczyciel pełni dyżur w sposób czynny nie zajmując się sprawami postronnymi i nie pozwala, aby inne czynności przeszkadzały mu w jego rzetelnym pełnieniu. Jest obserwatorem i kontroluje to, co się dzieje wokół, a w razie potrzeby reaguje.
12. Nauczyciel nie może zejść z dyżuru bez ustalenia zastępstwa.
13. Nauczyciel przyjmujący zastępstwo za nieobecnego pracownika pełni również dyżur w jego zastępstwie w wyznaczonym miejscu.
14. Dyżury rozpoczynają się o godzinie 7.40 i trwają do zakończenia zajęć lekcyjnych.
15. Samowolne zejście lub niewywiązanie się z obowiązku pełnienia dyżuru jest poważnym zaniedbaniem i naruszeniem dyscypliny pracy.

Obowiązki ucznia:

1. Uczniowie mają spędzać przerwy w sposób bezpieczny tak, by nie stwarzać zagrożenia dla innych osób, np.: nie wolno biegać, hałasować, przemieszczać się między piętrami itp.
2. Po korytarzu i schodach przemieszczają się zgodnie z ruchem prawostronnym.
3. Zabronione jest siadanie na parapetach i innych sprzętach.
4. Mogą przebywać w salach tylko pod opieką nauczycieli.
5. Dbają o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu, szanują mienie szkoły (nie niszczą sprzętów, ścian itp.), dbają o cudzą własność (nie niszczą plecaków, nie zrzucają ubrań z wieszaków w szatniach itp.).
6. W przypadku stwierdzenia naruszenia mienia szkoły informuje się dyrektora szkoły.

VII. PROCEDURY ORGANIZACJI POSIŁKÓW I PEŁNIENIA DYŻURU W STOŁÓWCE SZKOLNEJ.

1. Opiekę nad uczniami podczas przerwy obiadowej sprawują nauczyciele dyżurujący na stołówce w danym dniu. Uczniowie klas I-III przyprawadani i odprowadzani są na obiad przez wyznaczonego nauczyciela dyżurującego na stołówce w wyznaczonej godzinie.
2. Nauczyciel świetlicy jest zobowiązany doprowadzić do stołówki szkolnej uczniów przebywających pod opieką świetlicy. Inni uczniowie przybywają samodzielnie na obiad.
3. Uczniowie w sposób bezpieczny udają się na obiad, jeśli posiadają ze sobą tornistry pozostawiają je w szatni.
4. Powrót ze stołówki jest samodzielny (nie dotyczy uczniów klas I-III).
5. W stołówce szkolnej w czasie spożywania posiłków mogą przebywać osoby stołujące się oraz nauczyciele pełniący dyżur.
6. Nauczyciel nadzoruje określone tury obiadowe: uczniowie klas I-III spożywają posiłki od 11.00 do 13.30, a uczniowie klas IV-VIII od 11.30 do 14.50. Uczniów, którzy nie respektują swoich pór obiadowych nie wpuszcza się do stołówki.
7. Podczas dyżuru w stołówce nauczyciel nie je obiadu, pomaga uczniom w obsłudze, dba o kulturę jedzenia i odpowiednie zachowanie, nadzoruje porządek: odniesienie talerzy, kubka, sztućców.
8. W stołówce w czasie posiłków nie mogą przebywać osoby postronne, np. rodzice i inni uczniowie.

VIII. PROCEDURY KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH, ZEGARKÓW Z KARTĄ SIM I INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH.

1. Uczniowie zobowiązani są przestrzegać zakazu przynoszenia i korzystania z w/w urządzeń na terenie szkoły.
2. Telefon komórkowy może posiadać tylko uczeń, który na uzasadniony wniosek rodziców i uzyskał zgodę dyrektora szkoły.
3. Nieprzestrzeganie w/w ustaleń skutkuje podjęciem przez wychowawcę czynności zgodnie ze statutem szkoły.

IX. PROCEDURY KONTAKTÓW Z RODZICAMI.

1. Indywidualne sprawy dotyczące konkretnego ucznia i problemów dydaktyczno-wychowawczych z nim związanych rodzice uzgadniają (w zależności od rodzaju sprawy) z nauczycielem przedmiotu, z wychowawcą klasy, z pedagogiem szkolnym.
2. Zebrania wychowawców klas z rodzicami odbywają się, co najmniej trzy razy w roku.

3. Rodzice bezpośrednio kontaktują się z nauczycielem w czasie planowanych konsultacji indywidualnych oraz w umówionych terminach.

4. Informacje o postępach i brakach w wiadomościach i umiejętnościach ucznia podajemy tylko przy indywidualnych rozmowach z rodzicami i wpisujemy do dziennika Librus.

5. W sytuacji, gdy rodzic odmawia współpracy z nauczycielem wychowawcą powiadamia się pedagoga, dyrektora szkoły i odnotowuje się to w dzienniku Librus.

6. Obowiązkiem rodzica jest dbanie o odpowiedni strój ucznia w szkole zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole i określonymi w statucie szkoły.

X. PROCEDURY USPRAWIEDLIWIANIA NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW.

1. Usprawiedliwień nieobecności uczniów na zajęciach edukacyjnych dokonują rodzice/prawni opiekunowie w formie pisemnej składanej do wychowawcy poprzez dziennik Librus.

2. Ponadto usprawiedliwienie może nastąpić na podstawie:

- zaświadczenia lekarskiego, jeżeli nieobecność przekracza 3 dni;

- zwolnienia przez nauczyciela – opiekuna, (jeśli dziecko reprezentuje szkołę np. w zawodach sportowych lub w konkursach pozaszkolnych).

3. Rodzic ma obowiązek mówić prawdę o przyczynie nieobecności ucznia.

XI. PROCEDURY ZWALNIANIA UCZNIÓW Z ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH.

1. Zwolnienie uczniów następuje na podstawie informacji pisemnej w dzienniku Librus lub osobistej rodzica u wychowawcy, co wychowawca również odnotowuje w dzienniku Librus.

2. Uczniów może zwolnić wychowawca, nauczyciel uczący w klasie, dyrektor szkoły (wyłącznie w porozumieniu z rodzicami ucznia).

3. Zwolnienie ucznia przez rodzica odnotowujemy w dzienniku Librus.

4. Sami uczniowie nie mogą się zwalniać.

XII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI ZDROWOTNE NA LEKCJI.

1. W przypadku stwierdzenia, że uczniowi coś dolega podczas lekcji nauczyciel podejmuje następujące działania:

- obserwuje dziecko,

- rozpoznaje sytuację,

- udziela pomocy w razie potrzeby, zasięga porady higienistki, telefonuje do rodziców/opiekunów prawnych

2. Jeśli zdarzył się wypadek w klasie, w wyniku którego uczeń stracił przytomność lub ma silne dolegliwości bólowe nauczyciel po uprzednim udzieleniu pierwszej pomocy przedmedycznej, przekazuje informację do sekretariatu szkoły, wzywa służby ratownicze (pogotowie ratunkowe) i niezwłocznie powiadamia o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów dziecka. Powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.

3. Uczeń chory nie może pozostać bez opieki.

4. W sytuacji, gdy dziecko źle się czuje kieruje się je do higienistki szkolnej obserwując je przez uchylone drzwi.

5. W przypadku nieobecności higienistki i nasilających się objawów złego samopoczucia nauczyciel zgłasza ten fakt do sekretariatu szkoły.

6. Nauczyciel informuje wychowawcę o podjętych krokach.

7. Szkolny Inspektor BHP wyjaśnia okoliczności wypadku i sporządza protokół.

XIII. PROCEDURY W CZASIE ZAGROŻENIA ŻYCIA BĄDŹ ZDROWIA UCZNIĄ.

1. Gdy sytuacja ma miejsce w sali lekcyjnej nauczyciel podejmuje następujące kroki:

- nauczyciel zostaje w klasie, ale korzysta z telefonu komórkowego i zgłasza problem do sekretariatu prosząc o pomoc,

- dyrektor, higienistka lub inny pracownik szkoły udaje się na miejsce zdarzenia i ocenia sytuację,

- zawiadamia rodziców dziecka,

- wzywa w razie potrzeby pogotowie ratunkowe,

-wychowawca sporządza notatkę z podpisami świadków zdarzenia.

2. Gdy sytuacja ma miejsce podczas przerwy:

- nauczyciel dyżurujący pozostaje na miejscu zdarzenia

- wysyła innego nauczyciela lub ucznia w celu powiadomienia dyrektora szkoły o zajściu

- dyrektor na miejscu zdarzenia ocenia sytuację

- wychowawca powiadamia rodzica

- wzywa pogotowie

- nauczyciel-świadek zdarzenia - sporządza notatkę i powiadamia wychowawcę ucznia, który był sprawcą oraz zdaje relację z wydarzeń

3. W dalszym toku działań podejmowane są przez wychowawcę i dyrektora następujące kroki:

- wezwanie rodziców poszkodowanych uczniów.
- prowadzenie indywidualnych rozmów,
- w przypadku zaistnienia osób poszkodowanych podejmuje się współpracę z policją i pogotowiem.

XIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY ŹLE SIĘ ZACHOWUJE NA LEKCJI.

Nauczyciel podejmuje następujące działania:

1. Wzywa ucznia do podporządkowania się zasadom obowiązującym w szkole - statutowi szkolnemu- upomina ucznia na forum klasy.
2. Niezwłocznie zgłasza sprawę do wychowawcy klasy i sporządza notatkę do dziennika Librus.
3. Po rozpatrzeniu sprawy wychowawca zasięga opinii pedagoga i w razie potrzeby wzywa rodziców w celu poinformowania o zachowaniu dziecka.
4. Wychowawca może zastosować kary przewidziane w statucie szkoły.
5. Jeżeli jest to zachowanie incydentalne, szkoła pozostaje w bezpośrednim kontakcie z rodzicami w celu informowania ich o zachowaniu dziecka. Jeżeli są to sytuacje nawracające, ustala się system pracy z uczniem i oddziaływań indywidualnych (pedagog, wychowawca, rodzice) w celu eliminacji zachowań niepożądanych. Niewłaściwe zachowania danego ucznia wpisuje się do dziennika Librus.
6. Niezwłocznie zgłasza sprawę do dyrektora szkoły.
7. Jeżeli pomimo podjętych działań uczeń źle się zachowuje na terenie szkoły, powołuje się zespół (w składzie nauczyciel wychowawca-pedagog), mający na celu opracowanie toku dalszego postępowania.
8. Jeżeli uczeń notorycznie łamie zasady pracy na lekcji, stosuje się wszystkie dostępne kary statutowe, z zachowaniem kolejności ich stosowania.

XV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY UCZEŃ ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI PRZESZKADZA W PROWADZENIU ZAJĘĆ I REAGUJE AGRESYWNIE WOBEC NAUCZYCIELA I UCZNIÓW.

Zespół nauczycieli uczących danego ucznia współpracuje ze sobą oraz pedagogiem szkolnym w celu skutecznego reagowania i eliminowania sytuacji problemowych.

- zostaje zawarty kontrakt między uczniem- nauczycielem- rodzicami,

- stosuje się zeszyt kontaktów lub/i wpisuje się informację w dzienniku Librus w celu bieżącego informowania rodziców o zachowaniu ucznia,
- w przypadku powtarzających się niewłaściwych zachowań ucznia nauczyciel na bieżąco odnotowuje je w dzienniku Librus.

1. Uczeń zachowuje się agresywnie.

Nauczyciel:

- przypomina o kontrakcie,
- zdecydowanie mówi „STOP”
- informuje, że jeżeli po trzykrotnym przypomnieniu dalej będą występowały zachowania agresywne natychmiast poinformowani zostaną o tym rodzice (telefon do rodziców), wpisuje notatkę do dziennika Librus,
- stwarza sytuację, która doprowadzi do zadośćuczynienia osobie poszkodowanej, dojdzie do przeprosin, podania sobie ręki.
- pochwała ustna nauczyciela w obecności klasy w przypadku, gdy uczeń wykaże chęć poprawy
- wpis uwagi nauczyciela do dziennika Librus, że wystąpiło u ucznia zachowanie pożądane.

2. Uczeń nie chce pracować, nie rozwiązuje zadań.

Nauczyciel:

- gdy widzi, że uczeń się rozprasza, przypomina o tym co ma robić, zachęca go do aktywnego uczestnictwa w zajęciach
- jeżeli uczeń w dalszym ciągu nie chce pracować proponuje inne lub dodatkowe zadanie, które zainteresuje ucznia (rysowanie, przeglądanie gazetek, czasopism, słuchanie muzyki, interpretacja plastyczna utworów muzycznych, gry edukacyjne)
- jeżeli uczeń po upomnieniu wraca do pracy- wpis do dziennika Librus, że wystąpiło zachowanie pożądane,
- pochwała słowna w obecności klasy,
- w przypadku wielokrotnego zwrócenia uwagi przez nauczyciela i braku poprawy zachowania, uczeń otrzymuje uwagę wpisaną do dziennika Librus do wiadomości rodziców.

3. Uczeń przeszkadza w prowadzeniu zajęć.

Nauczyciel:

- jeżeli uczeń nie chce pracować, przeszkadza, chodzi po klasie, krzyczy, buntuje się obraża itp., należy podjąć próbę angażowania ucznia do prac na rzecz klasy: starcie tablicy, podlanie kwiatów, pomoc nauczycielowi w rozdaniu dzieciom kart pracy, prośba nauczyciela o podanie czegoś, itp.

- po trzykrotnym upomnieniu wpis do dziennika Librus,

- jeżeli uczeń po pierwszym upomnieniu uspokaja się, wykonuje polecenia nauczyciela należy dokonać wpisu do dziennika Librus, że wystąpiło zachowanie pożądane.

4. Uczeń samowolnie opuszcza klasę.

Nauczyciel:

- jeżeli uczeń wychodzi za drzwi, nauczyciel kontroluje jednocześnie to co dzieje się w klasie przy otwartych drzwiach oraz zachowanie dziecka na korytarzu,

- daje dziecku czas na wyciszenie się i uspokojenie, następnie prosi ucznia o powrót do klasy,

- jeżeli uczeń oddala się w kierunku klatki schodowej (istnieje podejrzenie, że zejdzie do szatni, będzie chciał opuścić szkołę) nauczyciel dzwoni z tą informacją do sekretariatu szkoły,

- gdy uczeń wraca do klasy, nauczyciel przypomina o konsekwencjach takiego zachowania,

- po trzykrotnym upomnieniu wpis do dziennika Librus.

- jeżeli uczeń po pierwszym upomnieniu wraca do klasy- wpis do dziennika Librus, że wystąpiło zachowanie pożądane,

- jeżeli uczeń nie wrócił do klasy, współpracę podejmują dyspozycyjni pracownicy szkoły.

5. Uczeń agresywnie zachowuje się na przerwach, biega, stwarza sytuację zagrożenia.

Nauczyciel:

- zdecydowanie mówi „STOP”

- informuje, że jeżeli po trzykrotnym przypomnieniu dalej będą występowały zachowania agresywne natychmiast poinformowani zostaną o tym rodzice (telefon do rodziców, wpis do dziennika Librus)

- organizuje możliwość spędzenia bezpiecznie przerwy pod opieką nauczyciela w wyznaczonym miejscu (jedna z sal lekcyjnych, biblioteka szkolna, świetlica szkolna, gabinet pedagoga, gabinet psychologa)

- proponuje inne zajęcia (gry, przeglądanie książek lub czasopism, rysowanie, korzystanie z komputera itp.),

- prowadzi na przerwie indywidualny dyżur -przypomina zasady bezpiecznego zachowania na przerwach obowiązujących w szkole,

-informuje jak spędzić wolny czas np. spożycie posiłku, korzystanie z toalety, spacerowanie, rozmowy, przeglądanie książek lub czasopism, itp.

-jeżeli po trzykrotnym upomnieniu, nie wystąpią zachowania pożądane- wpis do dziennika Librus do wiadomości rodziców, rozmowa z rodzicami, pedagogiem szkolnym.

6. Uczeń obrażania nauczyciela lub pracownika szkoły w trakcie pełnienia obowiązków służbowych (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, wypisywanie wyzwisk, przyczepianie karteczek, agresja słowna i fizyczna, rzucanie przedmiotami itp.)

1. Poszkodowany powiadamia dyrektora szkoły i wychowawcę klasy o zdarzeniu.

2. Wychowawca (pod jego nieobecność pedagog szkolny) wyjaśnia zdarzenie i sporządza z niego notatkę.

3. Wychowawca (pod jego nieobecność pedagog szkolny) powiadamia o zaistniałym fakcie rodziców ucznia i wzywa ich do szkoły.

4. Dyrektor szkoły udziela kary uczniowi zgodnie z zapisami Statutowymi.

5. W sytuacji poważnego naruszenia godności nauczyciela lub pracownika szkoły oraz braku skruchy, dyrektor powiadamia o zdarzeniu policję i organ prowadzący szkołę.

XVI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ POSIADA SUBSTANCJE ZAGRAŻAJĄCE ZDROWIU I ŻYCIU LUB GDY JEGO ZACHOWANIE WSKAZUJE NA ICH UŻYCIĘ.

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych substancji w celu wprowadzenia się w stan odurzenia lub posiada je na terenie szkoły nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy,

- wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,

- wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację,

-przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności,

- uczeń zostaje zobowiązany do zaniechania negatywnego postępowania, natomiast rodzice do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

-wychowawca może zaproponować rodzicom w ramach interwencji profilaktycznej skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udziału dziecka w programie terapeutycznym;

- nauczyciel/ wychowawca sporządza notatkę w dzienniku Librus.

2. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, wówczas Dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.

3. Gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące działania:

- niezwłocznie powiadamia higienistkę szkolną, sekretariat szkoły, wychowawcę.

- nauczyciel/wychowawca klasy odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów na bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, lecz korzysta z pomocy innych pracowników szkoły.

- wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej;

- zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.

- nauczyciel/ wychowawca sporządza notatkę w dzienniku Librus.

4. Gdy rodzice odmówią współpracy ze szkołą wychowawca w porozumieniu dyrektorem podejmuje decyzję o przekazaniu ucznia policji lub wzywa pogotowie ratunkowe.

5. W przypadku, gdy nauczyciel lub pracownik szkoły znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien zabezpieczyć daną substancję do przyjazdu policji, oraz powiadomić dyrektora szkoły.

6. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk podejmuje następujące działania:

-informuje wychowawcę, który podejmuje kolejne kroki:

- w obecności innej osoby (pedagoga, dyrektora) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tą substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji;

- powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców wzywa ich do natychmiastowego stawienia się

- gdy uczeń odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor wzywa policję.

7. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych i innych niebezpiecznych substancji należy powiadomić dyrektora szkoły, zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły oraz uniemożliwić dostęp innym uczniom do tych przedmiotów.

8. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

XVII. PROCEDURY W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL (INNY PRACOWNIK SZKOŁY) ZAUWAŻY, ŻE UCZEŃ PALI PAPIEROSY.

1. Osoba ta informuje wychowawcę klasy lub pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga i dyrektora szkoły. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Należy z tego zdarzenia sporządzić notatkę w dzienniku Librus.
3. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów, dbania o zdrowie, przestrzegania Statutu Szkoły.
5. W przypadku ponownego zajścia uczeń podlega karom statutowym, zgodnie z ustaloną w Statucie kolejnością.

XVIII. PROCEDURY W SYTUACJI ZAGINIĘCIA PIENIĘDZY LUB INNYCH WARTOŚCIOWYCH RZECZY ORAZ PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ MA PRZY SOBIE LUB W PLECAKU TELEFON KOMÓRKOWY LUB INNE URZĄDZENIE MOGĄCE ZAKŁÓCIĆ PRACĘ NA LEKCJI

1. Nauczyciel uczący w danej chwili przeprowadza rozmowę mającą na celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
 2. Namawia do polubownego wyjaśnienia sprawy, czyli do zwrotu zawłaszczonych pieniędzy lub innych rzeczy oraz oddania do depozytu telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych.
 3. Nauczyciel nie może samodzielnie przeszukać plecaka lub kieszeni - uczeń czyni to osobiście.
 4. Jeżeli uczeń odmawia współpracy powiadamia się wychowawcę.
 5. Wychowawca powiadamia o zajściu dyrektora szkoły, rodziców ucznia, wzywa ich do natychmiastowego wyjaśnienia sprawy.
 6. W przypadku, gdy uczeń nadal odmawia pokazania zawartości plecaka i kieszeni, zwrotu zawłaszczonych rzeczy lub oddania do depozytu telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych, dyrektor szkoły wzywa policję, która dokonuje przeszukania.
- WAŻNE!** Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia - ta czynność zastrzeżona jest wyłącznie dla policji.
7. Jeżeli działania wychowawcze nie przynoszą rezultatu, nieodpowiednie zachowania uczniów stają się notoryczne i świadczą o postępującej demoralizacji, podejmuje się dalsze kroki we współpracy z policją.
 8. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA
-KURATORIUM OŚWIATY W KRAKOWIE
POD HASŁEM „EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA”

I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. O całym zdarzeniu zostają powiadomieni rodzice/ prawni opiekunowie.
5. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa. Sporządza notatkę w dzienniku Librus.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić,

w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

5. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

6. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

III. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PO- DEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW.

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.

2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.

3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.

5. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku

stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

IV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO.

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.

2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.

3. Powiadomienie rodziców ucznia.

4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

5. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel.997 lub 112.

6. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA.

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,

2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,

3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,

4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy, sporządzenie notatki w dzienniku Librus.

5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,

6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży)

VI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ, KTÓRY NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT, UŻYWA ALKOHOŁU LUB INNYCH ŚRODKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA, UPRAWIA NIERZĄD, BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI.

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich). Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
5. Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
8. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

VII. PROCEDURY DZIAŁANIA WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY.

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny pełniący w szkole rolę koordynatora działań wychowawczych wobec uczniów wymagających szczególnej uwagi powinien podjąć dalsze działania.

1. Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
- jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka; ponadto należy sporządzić notatkę do dziennika Librus,
- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady; należy sporządzić notatkę do dziennika Librus,
- warto wspólnie z rodzicami opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

3. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;
- jeśli szkoła posiada odpowiednie warunki, pomoc psychologiczna może być udzielona sprawcy na terenie szkoły;
- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

4. W każdej z wymienionych sytuacji należy sporządzić notatkę w dzienniku Librus.

VIII. PROCEDURY DZIAŁANIA WOBEC OFIARY CYBERPRZEMOCY

1. Wsparcie psychiczne

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

2. Porada

Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.

Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy:

- Zapewnij go, że dobrze zrobił, mówiąc Ci o tym, co się stało.
- Powiedz, że widzisz i rozumiesz, że jest mu trudno ujawnić to, co go spotkało.
- Powiedz mu, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego.
- Zapewnij go, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postarasz się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne.
- Bądź uważny na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy.

Poradz uczniowi, aby:

- Nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, telefony itp.
- Nie kasował dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawił je Tobie lub innej osobie dorosłej.
- Zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.

IX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY MAMY DO CZYNIE- NIA Z:

1. SAMOBÓJSTWA W SZKOLE

W przypadku zamachu samobójczego ucznia, należy pamiętać, że zdarzenie to wywiera silny wpływ na:

- najbliższą rodzinę,
- przyjaciół,

- klasę szkolną lub grupy, w których taka osoba się uczyła,
- wychowawcę,
- pozostałych nauczycieli prowadzących zajęcia w klasie/grupie samobójcy,
- wszystkie inne osoby ze społeczności szkolnej (administracja, nauczyciele, uczniowie), w tym szczególnie osoby, dla których samobójca jest postacią ważną.

Zamach samobójczy nauczyciela wywiera silny wpływ na:

- najbliższą rodzinę,
- przyjaciół,
- współpracowników,
- uczniów w klasach, które uczył,
- wszystkie osoby ze społeczności szkolnej, dla których samobójca jest postacią ważną, autorytetem. Opisane osoby wymagają pomocy zarówno psychologicznej, jak również wsparcia ze strony szkoły jako organizacji.

W sytuacji, kiedy do zamachu samobójczego nie doszło, a obserwować można jedynie różnorodne zachowania wskazujące na takie ryzyko, należy:

- potwierdzić uzyskane informacje, identyfikując ich źródła,
- zawiadomić szkolny zespół kryzysowy, dyrekcję oraz rodziców lub opiekunów, jeśli sprawa dotyczy ucznia, jak również psychologa szkolnego,
- dążyć do przeprowadzenia bezpośredniej rozmowy z osobą ujawniającą przeżywane problemy (rozmowę taką przeprowadza zwykle psycholog lub pedagog), rozmowa musi odbywać się z poszanowaniem zasady poufności i dyskrecji,
- wspólnie z psychologiem oraz osobą, wobec której się interweniuje, rodzicami lub opiekunami opracować należy plan dalszego działania (wsparcie, poradnictwo terapeutyczne, ewentualnie psychoterapia); dalsze działania należy konsultować z odpowiednią placówką np. Poradnią Zdrowia Psychicznego, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- monitorować zachowanie ucznia, zwracając uwagę na ryzyko zagrożenia samobójstwem.

X. PROCEDURY W SYTUACJI ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO, GROŻBY LUB MANIFESTACJI TAKIEGO CZYNU:

- potwierdzić rodzaj zdarzenia,
- nie pozostawiać ucznia samego,

- usunąć wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru,
- bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce,
- zebrać wstępnie informacje o okoliczności zdarzenia,
- wezwać pomoc (pogotowie, policję, straż), jeśli jest taka potrzeba,
- zadbać, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie,
- towarzyszyć uczniowi - w celu zapewnienia podstawowego wsparcia,
- zawiadomić dyrekcję szkoły - dyrekcja zawiadamia Wydział Edukacji, Kultury i Sportu UM,
- powiadomić wychowawcę i członków Szkolnego Zespołu Kryzysowego, poinformować o wynikach swojej oceny sytuacji,
- powiadomić rodziców/opiekunów prawnych,
- chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatyzującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).

W każdej z zaistniałych sytuacji należy sporządzić notatkę do dziennika Librus.

XI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWAŃ AUTODESTRUKCYJNYCH UCZNIÓW

I. Każdy pracownik szkoły musi natychmiast skontaktować się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, jeżeli u któregokolwiek z uczniów zauważy lub otrzyma informacje na temat zachowań spośród opisanych poniżej:

1. wszelkie rozmowy nt. samobójstwa, groźby popełnienia samobójstwa, „żarty” na ten temat, notatki, wiersze, treści publikowane w Internecie czy inne formy komunikowania się dotyczące samobójstwa,
2. wszelkie przypadki samouszkodzeń, takie jak nacięcia na nadgarstkach, ramionach czy innych częściach ciała, zadrapania, ślady po oparzeniach lub uderzeniach, rozdrapane rany, prymitywne, samodzielne wykonane tatuaże, szpecące miejsca po wyrwanych włosach, podejrzana częstotliwość ulegania wypadkom,
3. zachowania wskazujące na zaburzenia odżywiania się, np. wywoływanie wymiotów, głodzenie się, znaczna i postępująca zmiana masy ciała (chudnięcie lub tycie), stosowanie pigułek na odchudzanie lub środków przeczyszczających, zjedanie rzeczy niejadalnych (łaknienie spaczone),
4. ujawnianie informacji dotyczących zachowań niebezpiecznych, takich jak:

a) zachowania związane z ryzykiem fizycznym, np. przechodzenie przez jezdnię pomiędzy pędzącymi samochodami, spacerowanie po mostach kolejowych, siadanie na brzegu dachów i okien,

b) zachowania związane z ryzykiem sytuacyjnym, np. wsiadanie do samochodu z obcymi ludźmi, samotne spacerowanie po niebezpiecznej okolicy późną porą,

c) zachowania związane z ryzykiem seksualnym, np. kontakty seksualne z wieloma partnerami, uprawianie seksu z nieznanymi osobami,

5. używanie substancji psychoaktywnych, np. narkotyków, alkoholu, leków,

6. przerywanie przyjmowania zapisanych leków bez zgody lekarza, który je zalecił,

7. inne zachowania świadczące o poważnym dyskomforcie, kryzysie emocjonalnym lub braku kontroli nad emocjami, np. niepowstrzymany płacz, wybuchy złości, częste kłótnie, skrajne reakcje na banalne zdarzenia, silne odizolowanie lub brak dbałości o higienę.

II. Kiedy pedagog lub psycholog szkolny otrzymuje informacje na temat któregoś z zachowań wymienionych powyżej, przeprowadza rozmowę z uczniem i przestrzegając tajemnicy zawodowej dokładnie bada sprawę rozmawiając z innymi uczniami i pracownikami szkoły.

Sporządza się notatkę z takiego zdarzenia do dziennika Librus.

III. Jeżeli jest to drobna sprawa i/lub się wyjaśniła (np. uczeń ma już pomoc specjalistyczną oraz jego rodzice wiedzą o sytuacji), po rozmowie z uczniem nie muszą być podejmowane żadne działania. Ucznia zachęca się do kontaktu z pedagogiem lub psychologiem, gdyby w przyszłości pojawił się dyskomfort lub kryzys emocjonalny.

IV. Jeżeli incydent jest poważny i wymaga dodatkowej interwencji pedagog lub psycholog natychmiast kontaktuje się telefonicznie z prawnym opiekunem dziecka i zawiadamia go o zaistniałej sytuacji. W miarę możliwości uczeń zostaje wcześniej poinformowany o tej rozmowie.

Najpierw rodzicowi zostaje wyjaśniony cel rozmowy, czyli zapewnienie dziecku odpowiedniego wsparcia, ochrony i pomocy. Podkreśla, że nie dzwoni w sprawach związanych z dyscypliną ani karaniem. Jeżeli jest to możliwe, rozmowę z opiekunem prawnym przeprowadza się w obecności ucznia, tak, aby znał jej szczegóły.

V. Jeżeli u ucznia występuje jedno zachowanie autodestrukcyjne spośród powyższej listy lub kilka z nich wówczas prawnego opiekuna zobowiązuje się do udzielenia dziecku pomocy i podjęcia któregoś z możliwych działań, takich jak:

a) rozpoczęcia leczenia ambulatoryjnego dla dziecka i/lub rodziny,

b) w przypadku poważnych zaburzeń emocjonalnych lub poznawczych, takich jak depresja, zaburzenia obsesyjno – kompulsywne, zaburzenia lękowe lub zaburzenia myślenia, rozpoczęcia przyjmowania przez dziecko leków psychotropowych,

c) otrzymywania pomocy terapeutycznej,

d) otrzymywanie dodatkowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole,

e) informowanie na bieżąco o zmianach, aby pedagog lub psycholog mógł m.in. kontaktować się z osobami z, zewnątrz, które udzielają uczniowi specjalistycznej pomocy, dzięki czemu udzielana w szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczna dostosowana byłaby do potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia.

VI. Pracownik szkoły (np. wychowawca, pedagog, psycholog czy inny nauczyciel) otrzymujący informacje o kryzysie emocjonalnym, suicydalnym czy objawach zaburzeń emocjonalnych, nie może tych informacji zachować jedynie dla siebie. Rodzice zostają zobowiązani do wyrażenia zgody na zakres informacji, które powinny być przedstawione nauczycielom uczącym ucznia, by podjąć dla niego optymalną pomoc psychologiczno – pedagogiczną, m.in. zwiększyć uważność i wsparcie, by chronić jego zdrowie i życie podczas pobytu w szkole.

VII. Jeżeli uczeń kierowany jest dalej do specjalisty, po tygodniu pedagog lub psycholog ponownie kontaktuje się z prawnym opiekunem ucznia, aby upewnić się, że zostały podjęte kroki związane z tym skierowaniem. W sytuacji braku aktywności w tym zakresie ze strony prawnego opiekuna ucznia należy podkreślić, jak ważna jest specjalistyczna pomoc i podjęcie dalszych działań. Kilkakrotne zignorowanie szkolnego zalecenia, aby prawny opiekun zajął się zdrowiem psychicznym dziecka, może być podstawą wszczęcia postępowania sądowego w sprawie o zaniedbywanie, zgodnie z przepisami prawa dot. ochrony dziecka.

VIII. Jeżeli zdarzenie zostanie uznane za przypadek nagły lub kryzys związany z bezpośrednim zagrożeniem dla ucznia wyznaczony pracownik szkoły kontaktuje się z najbliższą placówką zdrowia psychicznego pełniącą ostry dyżur z prośbą o natychmiastową konsultację i/lub prosi o interwencję policję.

Przykładowe zdarzenie wymagające takich kroków to wypowiedź ucznia, że planuje tego dnia przedawkować leki, zastrzelić się, powiesić lub wykonać skok z dużej wysokości.

W takich okolicznościach prawny opiekun dziecka jest informowany jak najszybciej.

IX. Jeżeli na terenie szkoły dochodzi do zamachu samobójczego ucznia świadek zdarzenia:

a) nie pozostawia ucznia samego,

b) usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru,

c) bez rozgłosu przeprowadza ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce,

d) zbiera, w miarę możliwości, wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia,

e) wzywa pomoc - pielęgniarkę szkolną oraz pogotowie,

f) zawiadamia dyrektora szkoły, pedagoga lub psychologa,

g) wyznaczony pracownik szkoły powiadamia prawnych opiekunów ucznia i policję,

h) dyrektor zawiadamia Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego oraz powołuje zespół kryzysowy, który dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji, dokonuje diagnozy ryzyka ponowienia zamachu, zapewnia opiekę psychologiczną na terenie szkoły i kieruje do specjalistycznej placówki,

i) należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).

X. Na prośbę osoby udzielającej informacji o uczniu pracownik szkoły może nie ujawniać swojego źródła informacji.

XI. Osoba, która udzieliła informacji o zachowaniach autodestrukcyjnych lub kryzysie emocjonalnym otrzymuje informacje zwrotne o podjętych przez szkołę działaniach z zachowaniem poufności danych.

XI. OGÓLNE PROCEDURY W PRZYPADKU PRZEMOCY WYSTĘPUJĄCEJ W SZKOLE

PRZEMOC W SZKOLE.

W szkole można zaobserwować różne formy przemocy dzieci (młodzieży) wobec dzieci (młodzieży):

- przemoc fizyczna – bicie, kopanie, popychanie, niszczenie rzeczy, plucie,
- zamykanie w pomieszczeniach, wymuszanie pieniędzy itp.,
- przemoc słowna – przezywanie, wyśmiewanie, poniżanie, grożenie, obmawianie, szantażowanie,
- przemoc bez słów i kontaktu fizycznego – miny, wrogie gesty, izolowanie, manipulowanie związkami.

Postępowanie:

- rozmowa o przemocy z dzieckiem poszkodowanym,
- współpraca z rodzicami dziecka poszkodowanego,
- doraźne wsparcie dziecka poszkodowanego w trakcie interwencji,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,

- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji,
- długofalowe wsparcie dziecka poszkodowanego,

W każdej z zaistniałych sytuacji należy sporządzić notatkę do dziennika Librus.

Rozwiązywanie problemu przemocy rówieśniczej w szkole:

Podjęcie humanistyczne:

- szansa na trwałe rozwiązanie problemu przemocy;
- nawiązanie konstruktywnej współpracy ze sprawcą i rzeczywista zmiana jego zachowania;
- wzmocnienie dziecka poszkodowanego i „wyjęcie” go z roli ofiary.

Podjęcie legalistyczne:

- każdy, kto łamie reguły, ponosi konsekwencje;
- łatwość i szybkość egzekwowania dzięki wewnątrzszkolnym systemom oceniania i jasno określającym rodzaje przewinień oraz konsekwencji i kar;
- jasny przekaz dla pozostałych uczniów, że w szkole nie jest tolerowana przemoc.

XII. PROCEDURY INTERWENCYJNE W SYTUACJI PODEJRZENIA PRZEMOCY DOMOWEJ WOBEC DZIECKA:

Ocena poziomu bezpieczeństwa dziecka stanowi podstawę do dalszych działań profesjonalisty i opiera się na analizie elementów dostępnego materiału, takich jak:

Objawy, które wskazują na doświadczanie przez dziecko przemocy, prowadzona jest z wykorzystaniem wiedzy zespołu pedagogicznego o skutkach stosowania przemocy wobec dzieci.

Ujawnienie przemocy stosowanej wobec dziecka lub jego najbliższych, dokonywana jest na podstawie rozmowy z dzieckiem oraz sygnałów pochodzących od innych osób, będących świadkami przemocy.

Ocena jakościowa przemocy dokonywana jest na podstawie analizy wypowiedzi dziecka, informacji o jego sytuacji rodzinnej,

Wskazanie potencjalnego sprawcy lub sprawców przemocy

Reakcja dziecka występująca w ostrej przemocy, może powodować strach dziecka przed powrotem do domu lub obawy o życie i zdrowie swoje bądź innych osób z rodziny. Integralnym elementem oceny poziomu bezpieczeństwa dziecka jest analiza jego sytuacji także pod tym względem.

1. Decyzję, czy i jakie działania interwencyjne rozpocząć, należy podejmować zespołowo – w gronie innych osób z placówki, które są zaangażowane w pomoc dziecku i jego rodzinie.
2. Rozmowa z rodzicem nie krzywdzącym jest pierwszym i koniecznym działaniem interwencyjnym. Ma na celu przekazanie rodzicowi, że szkoła lub placówka oświatowa dysponuje niepokojącymi informacjami dotyczącymi bezpieczeństwa dziecka i jest zobowiązana do podjęcia stosownych działań. Ważnym elementem rozmowy jest sprawdzenie, czy rodzic niekrzywdzący będzie stanowił gwarancję bezpieczeństwa i czy w tej sprawie będzie współpracował z placówką, która od tej chwili powinna monitorować sytuację rodzinną dziecka.
3. Procedura Niebieskich Kart jest uruchamiana w warunkach, w których zachodzi podejrzenie występowania przemocy w rodzinie dziecka.
4. Zawiadomienie sądu rodzinnego ma miejsce, jeśli w rodzinie występuje niewydolność wychowawcza lub zaburzenia prawidłowego systemu opiekuńczego.
5. Wezwanie lekarza lub poinformowanie policji o stanie zdrowia dziecka następuje wtedy, kiedy jest zagrożone zdrowie lub życie dziecka
6. **W każdej z zaistniałych sytuacji należy sporządzić notatkę do dziennika Librus.**

XIII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII W SZKOLE

1. Po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji.
3. Dyrektor szkoły przekazuje pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.

4. Wychowawcy klas oraz pedagodzy/psycholodzy szkolni podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarza zagrożenie.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczen by molestowany, bezzwłocznie powinni zosta powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umoliwi ustalenie sprawcy molestowania.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
7. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
8. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
9. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki nad uczennic/uczniem.
10. O zaistniałym zdarzeniu należy sporządzić notatkę do dziennika Librus.

XIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ

1. W przypadku powizicia przez nauczyciela/rodzica lub inną osob informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie lub poza nim, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczen przekazuje informacj o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły przekazuje informacj o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechni materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

7. O zaistniałym zdarzeniu należy sporządzić notatkę do dziennika Librus.

XV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
6. W sytuacji, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole oraz gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog/psycholog szkolny całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.
8. Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.
9. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

XVI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI DZIECIĘCEJ ŻAŁOBY.

Utraty są w życiu dzieci mogą dotyczyć zarówno choroby czy śmierci bliskich osób, jak i np. rozvodu rodziców.

Świadomość tego, jak dziecko w danym wieku postrzega śmierć, jest kluczowa dla przeprowadzenia skutecznej interwencji w przypadku dziecięcej żałoby:

1. Dzieci do 3. roku życia: Dziecko nie rozumie pojęcia śmierci, dlatego jego negatywne emocje oraz przykre doznania wynikają z nieobecności opiekuna lub reakcji emocjonalnych otoczenia (dziecko może odzwierciedlać stan emocjonalny bliskich, np. dziecko płacze, bo mama płacze).

2. Dzieci w wieku 3–5 lat: Dzieci w tym wieku nie mają świadomości realności i nieodwracalności śmierci. Wierzą, że śmierć jest tymczasowa (np. kiedy tata wstanie?) i spowodowana przez magiczne siły. Próby wyjaśnienia im, czym tak naprawdę jest śmierć i co oznacza, mogą wywołać u nich silne reakcje lękowe i trudności ze snem.

3. Dzieci w wieku 6–8 lat: Dzieci zaczynają personifikować śmierć, przeżywają także zainteresowaniem ciałem zmarłego. Mogą pytać, co się z nim stanie, dokąd pójdzie, obawiać o jego przyszłość, interesować procesem rozkładu. Rozumieją, że śmierć jest nieodwracalna, ale mogą myśleć, że umrzeć można za karę lub że umierają tylko ludzie starzy. Wszystko, co do nich mówimy, biorą bardzo dosłownie, dlatego w rozmowach z nimi należy unikać metafor.

4. Dzieci w wieku 9–12 lat: Dzieci w tym wieku rozumieją już naturę śmierci i wiedzą, że wszystko, co żyje, kiedyś musi umrzeć. Zdają sobie sprawę z nieodwracalności śmierci i nie liczą na to, że zmarły ożyje. Rozumieją jej przyczyny, ale nie operują jeszcze pojęciem duszy.

5. Adolescenci: Wiedzą, że śmierć nie tylko jest ostateczna i nieodwracalna, lecz także dotyczy także ich samych. Eksplorują religijne i filozoficzne wyjaśnienia życia po śmierci.

Sygnaly mogące świadczyć o tym, że uczeń potrzebuje pomocy specjalisty:

- sposób reagowania na wspomnienie zmarłego. Jeśli dziecko za każdym razem prezentuje silne emocje, nosi przy sobie rzeczy tej osoby, naśladuje ją lub deklaruje, że chce do niej dołączyć, może to być sygnał alarmowy.

- trwała zmiana dotychczasowego zachowania dziecka, np. utrzymujące się zachowania regresywne (moczenie nocne, ssanie kciuka itp.)

- zaniedbywanie nauki

- unikanie rówieśników, izolowanie się od nich

- przejawianie objawów depresji

- prezentowanie zachowań autodestrukcyjnych, myśli samobójczych lub przeciwnie – panicznego lęku przed śmiercią.

- nagła utrata wagi

- podupadanie na zdrowiu

Nie bierz do siebie jego złości, przyjmij ją jako normalną reakcję w żałobie.

Pomóż dziecku wyrazić to, co czuje, i normalizuj jego doznania. Zwróć uwagę szczególnie na poczucie winy, gdyż dzieci często wierzą, że ponoszą odpowiedzialność za śmierć bliskiej osoby.

Wskazówki dla rodziców/prawnych opiekunów:

- Rozmawiajcie z dzieckiem o doznanej stracie. Mówcie prawdę (bez drastycznych szczegółów), nie ukrywajcie faktów, nie unikajcie rozmowy i nie odkładajcie jej na później. Unikajcie abstrakcyjnych pojęć i cierpliwie odpowiadajcie nawet na powtarzające się pytania.
- O śmierci mów wprost. Nie stosuj metafor i eufemizmów – dziecko, które usłyszało, że babcia zasnęła, może przecież zacząć bać się ciemności lub mieć problemy ze snem.
- Udzielaj odpowiedzi i wyjaśniaj wątpliwości adekwatnie do wieku dziecka, uważaj na to, co mówisz, ale staraj się zachować naturalność i unikaj patetycznych tonów.
- Nie bój się okazywać własnych emocji, bo dzięki temu dziecku będzie łatwiej zaakceptować własne.
- Pokaż mu, że go nie oceniasz i zachęcaj je do ekspresji emocji.
- Nie bierz do siebie jego złości, przyjmij ją jako normalną reakcję w żałobie.
- Pomóż dziecku wyrazić to, co czuje, i normalizuj jego doznania. Zwróć uwagę szczególnie na poczucie winy, gdyż dzieci często wierzą, że ponoszą odpowiedzialność za śmierć bliskiej osoby.
- Zapewnijcie dziecko, że pomimo doznanej straty jego warunki życia się nie zmienią (będzie miało opiekę, mieszkanie itd.). Jeśli wiadomo, że ulegną one zmianie – powiedzcie mu o tym wprost. Wyłumaczcie, co, jak i kiedy się zmieni. Pamiętajcie, że im mniej zmian, tym lepiej.
- Nie izolujcie dzieci od emocji związanych ze śmiercią. Nie ukrywajcie swoich łez, nie udawajcie, że nic się nie dzieje, nie kończcie rozmów w pół zdania, kiedy dziecko wchodzi do pokoju. To od Was dziecko uczy się, jak rozpoznawać i nazywać emocje, jak sobie z nimi radzić. Smutek, rozpacz czy tęsknota są naturalne w przypadku żałoby i nie ustrzeżecie przed nimi dziecka.
- Nie obciążajcie go swoimi doznaniem i poszukajcie dla siebie adekwatnego wsparcia.
- Włączcie dziecko w rytuał pogrzebowy.
- Dajcie dziecku wsparcie emocjonalne i bądźcie blisko. Najtrudniejsze mogą być wieczory, postarajcie się więc znaleźć wtedy dla niego czas.

- Przeglądajcie się uważnie emocjom i zachowaniom dziecka. Jeśli coś Was niepokoi, omówcie swoje obawy z psychologiem.

- Powtarzajcie dziecku, że je kochacie, że poradzicie sobie w nowej sytuacji.

XVI. PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ FIZYCZNYCH W SZKOLE

I. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE:

1. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu.

Najczęstszymi przyczynami, dla których może zająć konieczność ogłoszenia alarmu w szkole, są zagrożenia związane z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzenienia na terenie szkoły niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. W tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole są trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie. Alarm lokalny w szkole jest sygnałem, który powinien być znany wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględного wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.

W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną. Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:

1) wybranie numeru odpowiedniej służby, po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy

- zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie

2) potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

Policja 997

Straż Pożarna 998

Pogotowie Ratunkowe 999

Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej 112

Pogotowie Energetyczne 991

Pogotowie Gazowe 992

Pogotowie Ciepłownicze 993

Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987

Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226

Wszystkie działania od tej chwili mają prowadzić do jak najszybszej ewakuacji wszystkich osób znajdujących się na terenie szkoły. Od tej chwili bezzwłocznie podporządkowujemy się poleceniom osób funkcyjnych. W przypadku uczniów taką osobą jest nauczyciel, z którym w tym momencie mamy zajęcia. Akcją nie może kierować wiele osób, bo prowadzi to tylko do dezorientacji i możliwości wybuchu paniki.

Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany, zgodnie z planem ewakuacji kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych. Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela. Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się, jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu, pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.

Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze.

Najważniejsze zasady, które powinien pamiętać i przestrzegać każdy uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole:

- 1) słuchaj poleceń nauczyciela i wykonuj je dokładnie
- 2) bądź opanowany, nie ulegaj panice
- 3) po przerwaniu zajęć udaj się na miejsce zbiórki wraz z klasą drogą wskazywaną przez nauczyciela
- 4) pomagaj osobom słabszym
- 5) bezwzględnie podporządkowuj się osobom funkcyjnym
- 6) nie lekceważ zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża ci bezpośrednio.

W przypadku osób niepełnosprawnych bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, wiek wychowanków i ewentualne skorzystanie na potrzeby ewakuacji z pomocy innych osób (pracowników, uczniów).

Aby ułatwić ewakuację osób z niepełnosprawnościami możemy wykorzystać informacje zawarte w procedurach ewakuacji lub instrukcji bezpieczeństwa budynku:

- 1) należy sporządzić listę uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- 2) należy rozplanować zajęcia klas, w których uczą się osoby niepełnosprawne w taki sposób, by osoby te nie musiały przemieszczać się poza najniższą kondygnację naziemną budynku (przeważnie parter), należy przystosować drogi ewakuacyjne do poruszania się osób z różną niepełnosprawnością
- 3) należy wyznaczyć opiekuna osoby niepełnosprawnej na czas ewakuacji.

Osoby niepełnosprawne ruchowo często są w stanie samodzielnie pokonać drogę do bezpiecznego miejsca. Może to jednak opóźnić czas ewakuacji całej placówki. Jest to szczególnie istotne w pierwszej fazie opuszczania budynku. Warto uwzględnić konieczność przepuszczenia przez osobę niepełnosprawną strumienia ewakuowanych.

Bezpieczne, docelowe miejsce ewakuacji nie zawsze będzie znajdować się poza budynkiem szkolnym. W przypadku osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, miejsce takie powinno mieć odpowiednie wymiary (co najmniej 900 x 1400 mm). Jego położenie w pobliżu pionowej drogi ewakuacyjnej (schodów) wpłynie na podniesienie bezpieczeństwa osoby niepełnosprawnej.

Samodzielne pokonywanie dróg ewakuacyjnych przez osoby niewidome i niedowidzące może się wiązać z ogromnym stresem. Pomóc mogą wprowadzone w placówce rozwiązania łagodzące ten efekt: poziome znaki fluorescencyjne na podłogach i ścianach, podświetlone poręcze schodów, progi i przeszkody w kolorach kontrastujących z barwą ścian i otoczenia oraz oświetlenie ewakuacyjne. Sprawdzone rozwiązanie jest organizowanie tzw. grup pomocy koleżeńskiej oraz przydzielanie opiekunów uczniom niewidomym

lub niedowidzącym. W pozostałych przypadkach niepełnosprawności aspekt przystosowania dróg ewakuacyjnych należy rozpatrywać indywidualnie.

Przykłady technik ewakuacji osób z niepełnosprawnościami:

- 1) wykorzystanie krzeselka lub wózka inwalidzkiego - ratownicy sadzają na nim osobę wymagającą pomocy, a następnie chwytają za nóżki oraz oparcie
- 2) chwyt strażacki - ratownik przekłada swoją rękę między nogami osoby ratowanej, zaciskając ją na nadgarstku zwisającej ręki ratowanego, kładzie go sobie na barkach.
- 3) chwyt kończynowy - jeden ratownik staje za głową ratowanego i chwytą go pod pachy, drugi ratownik jest odwrócony do ratowanego plecami i chwytą go pod kolana
- 4) chwyt na barana - ratowany znajduje się na plecach ratownika, który podtrzymuje go obydwoma rękami za uda
- 5) chwyt kołyskowy - klasyczny sposób przenoszenia małych dzieci
- 6) wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału - koc owija się wokół rąk i głowy
- 7) ratowanie w ten sposób, by możliwe było ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni (szczególnie przydatne przy ewakuacji osób o dużej masie ciała, nieprzytomnych oraz w zadymieniu gdzie nie ma możliwości przyjęcia postawy wyprostowanej).

2. Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły.

Jeżeli nie miałaś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się) - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.

Wycisz i uspokój uczniów - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.

Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.

Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.

Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji - w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.

Zasłoń okno, zgaś światło - należy zaciemnić salę, aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.

Nie przemieszczaj się - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.

Stań poniżej linii okien, zejź z światła drzwi - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.

Zejź z linii strzału, połóż się na podłodze - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.

Jeżeli padną strzały, nie krzycz - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.

Nie otwieraj nikomu drzwi - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.

W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

- Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon - wszelkie próby oszukiwania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.
- Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.
- Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.

3. **Podłożenie ładunku wybuchowego.**

Przez materiał wybuchowy rozumiemy związek chemiczny lub mieszaninę kilku związków chemicznych, która jest zdolna w odpowiednich warunkach do gwałtownej reakcji chemicznej i której towarzyszy wydzielenie wielkiej liczby produktów gazowych w postaci wybuchu (detonacji lub deflagacji). Określenie ładunek materiału wybuchowego oznacza określoną ilość materiału wybuchowego przygotowanego do wysadzenia.

Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

- 1) Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.
- 2) Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.
- 3) Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.
- 4) Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Jaki??? Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- 5) Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
- 6) Sprawdź, jeśli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.
- 7) Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
- 8) W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.
- 9) Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

4. Podłożenie podejrzanego pakunku.

Podejrzaný pakunek to przesyłka z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją. W przypadku podejrzenia jej otrzymania:

- 1) Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku - należy założyć, że podejrzaný pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
- 2) Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.

3) Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala) - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznanej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji.

4) Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.

5) Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.

6) Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.

7) Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.

8) W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.

9) Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

5. Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły.

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (wąglik, brucelozę etc.) wirusami (ospy, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV), toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

SYTUACJA, GDY NASTĄPIŁO SKAŻENIE SZKOŁY (SZKOŁA OTRZYMUJE INFORMACJĘ O MOŻLIWYM SKAŻENIU SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/ BIOLOGICZNĄ - NP. TELEFON O ZAMIARZE ATAKU).

Należy wówczas:

1) zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru

2) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku

- 3) w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
- 4) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry
- 5) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń (częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym wchłanianiem niebezpiecznych substancji)
- 6) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
- 7) do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych
- 8) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

STUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE NATYCHMIAST LUB SZYBKO PO JEGO POJAWIENIU SIĘ.

Należy wówczas:

- 1) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
- 2) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem
- 3) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
- 4) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
- 5) powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.
- 6) zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nieotwarta przestrzeń
- 7) natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia

- 8) jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
- 9) po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń
- 10) w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
- 11) sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
- 12) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry
- 13) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń (częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym wchłanianiem niebezpiecznej substancji)
- 14) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
- 15) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/ BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE PÓŹNO, NP. GDY POJAWIŁY SIĘ OBJAWY REAKCJI NA SUBSTANCJĘ LUB/I OGNISKA ZACHOWAŃ:

Należy wtedy:

- 1) nie dotykać i nie wahać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
- 2) powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
- 3) przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się
- 4) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
- 5) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób

- 6) ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły
- 7) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
- 8) w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny
- 9) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Dotychczas obowiązujące procedury postępowania tracą swoją moc prawną.

Z dniem 11 kwietnia 2022r. wchodzi w życie „PROCEDURY ZAPEWNIENIA BEZPIECZNEGO POBYTU UCZNIÓW W SZKOLE”, opracowane zgodnie z wytycznymi Kuratorium Oświaty w Krakowie pod hasłem „Edukacja dla bezpieczeństwa”.

mgr Dorota Wójcik

Dyrektor PSP nr 3 w Brzesku